

TISZA

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XVIII. évfolyam 200. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök, 1912. szept. 5.

TISZA a kibontakozásról.

A politikai helyzetre s a kibontakozásra rendkívül fontos nyilatkozat az, mely Tisza István grófnak ajkairól hangzott el. Negyedfél hónap óta ő áll az események homlokterében, őt támadja az ellenzék, őt védi a kormánypart, ő áll a parlament élén, kezében a hatalom — egy szóval illetékes és hivatott arra, hogy irányt mutasson a kibontakozásra.

Nyilatkozata mindvégig érdekes, de legfontosabb a befejező rész, melyben egyrészt a saját magának és a kormányelnöknek az ellenzék által követelt lemondásáról, másrészt Andrassy tervéről mondja el véleményét.

Ő kész lemondani az elnökségről a béke kedvéért, sőt nem habozik nyílt őszinteséggel kimondani, hogy ezt a közérdek is úgy hozza magával, — de teljesen lehetetlennek tartja Lukács elejtését.

Andrassy tervét, az újabb házszabályjavaslatot szerencsés gondolatnak tartja, mely alapjául szolgálhatna a kibontakozásnak.

Az ellenzéki vezérek közül Justh, Polónyi és Barabás nem elégednek meg Tisza távozásával, hanem Lukácsét is követelik, — de ha komolyan rá kerül a sor az alkudozásra, valószínűleg másképp fognak beszélni, hiszen Justh sokszor megértette már — Lukácsot!

*

Az *Ujság* megszólaltatta gróf Tisza Istvánt s a Ház elnökének hosszú, a válság egész korszakát felölelő nyilatkozata bizonyosan erős hullámverésnek lesz okozója az ellenzéki pártokon.

Beszéde bevezető részében Tisza gróf eljárását okolja meg. Állja a 48-iki törvényt és a házszabályszerűséget. Állja, hogy a törvényhozás utólagos jóváhagyásával törvényadta jogával élt s az a hiba, hogy nem az készíti elő az abszolutizmust, aki a szabad intézmények rendjét, méltóságát biztosítja, hanem az, aki módot nyújtott a végrehajtó hatalomnak arra, hogy a nemzeti akarat ellenére hozzon karhatalmat a parlamentbe, akinek meggondolatlansága felidézte és — mondjuk udvariasan — mérsékelt foku elszántsága türtte a Fabritius-féle beavatkozást. Ami a véderőjavaslatok tárgyalásának precedensét illeti, kijelentette Tisza, hogy: a véderőjavaslat megszavazása soha és semmi körülmények közt precedensül nem szolgálhat.

Esetleges hazafiatalan többségnek semmi szüksége precedensre.

A kibontakozás utja.

Arra a kérdésre, hogy merre látja gróf Tisza a kibontakozáshoz minő békefeltételekre gondol a Ház elnöke: elmondotta Tisza gróf, hogy a huszesztendős obstrukció szülte a fogalomzavart s a terrorizmus és anarchia öröksége gyanánt maradt ránk az a hit, hogy a törvényhozás összes tényezőinek hozzájárulásával létrejött alkotások miatt reparációra van szükség. Ferditással vádolja Tisza az ellenzéki sajtót, lekicsinyli a népgyűléseket s velük szembe állítja a törvényhatóságok bizalmi megnyilatkozásait.

— Mindezekből pedig mi volna a konklúzió?

— Az, hogy ilyen viszonyok között nézetem szerint igen egyszerű és világos úgy a többség feladata, mint a kisebbségé.

A többség elintézte a maga dolgát. Azt, amit az ország érdekében helyesnek és szükségesnek látott, alkotmányadta joga és kötelessége szerint elvégezte, a nemzet pedig félreérthetetlenül helyeselte eljárását. Menne kell tehát nyugodtan a maga útján tovább és megakadályoznia és megtorolnia a kisebbségnek minden újabb jogtalan erőszakát.

A kisebbségnek ellenben föl kell vennie az alkotmányos ellenőrzés és bírálat

köteles szerepét, és a kisebbséget egyedül megillető jogos téren, az érvek harcában kell a saját elveiért küzdenie. Ha ezt meg nem tenné és megismételné a jogtalan kisebbségi erőszak botrányait és merényleteit, akkor a magyar parlamentarizmusnak is ki kellene építenie a fegyelmi rendszabályoknak azt az egész rendszerét, amely minden más parlamenti államban hatékonyan védi meg a törvényhozó testület munkaképességét, rendjét és méltóságát. Mint e kérdés egyik legalaposabb ismerője igen helyesen utalt Náray Lajos a franciaországi házszabályok idevonatkozó rendelkezéseire, amelyek büntető szankcióval kötik össze már az egyszeri elnöki rendutasítást is és megismétlődése szerint fokozzák. De ezekben a házszabályokban egy hézag van, amelyet nekünk, fájdalom, ki kellene töltenünk. Sehol sincs rendelkezés olyanokkal szemben, akik nem respektálják a Ház kizárási határozatát.

A lex-Vadász.

— De azért, ugy-e, kegyelmes uram is kívánatosnak tartaná, hogy a mandátumfosztó javaslatra ne legyen szükség?

— Természetesen, minden tisztességesen gondolkodó magyar embernek azt kell kívánnia, hogy ilyen kényszereszközök nélkül vehessük fel újból a normális alkotmányos működés fonalát. A nemzet nagy érdekei fűződnek hozzá, hogy ezen a téren minden párt betöltse a maga hivatását és hogy ezt a tulságosan kicsiny nemzetet ne szakgassa hosszú időre ellenséges táborokra a pártszennvedély. Mindnyájunknak tehát mindent el kell követnünk abban az irányban, hogy a kisebbségre nézve megkönyítsük a normális parlamenti működés újból való felvételét.

— Milyen módon képzelné ezt kegyelmes uram?

— Ami ezt illeti, az elsősorban a többség politikai vezetésének kérdése, ami természetesen nem az én feladatom. Ennél fogva nem is tarthatom hivatásomnak oly konkrét eszmék fölvetését és taglalását, amelyek esetleg prejudikálhatnának a felelős tényezők elhatározásának és csak komplikálnák a helyzetet.

Kész átadni helyét.

Az ellenzéken nagyon sok szó esik a személyi kérdésekről...

Női divatszalon megnyitás!

A nagyérdemű hölgyközönség és a mélyen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, hogy

Bémer-tér 1-ső szám alatt, I. emelet

fővárosi mintára berendezett női divatszallont nyitottam. Állandó raktárt tartok bel- és külföldi szövetekből, felöltőkből és szőrmeárukból. — Teljes tisztelettel

Grünfeld Fülöp.

— Ami a személyi kérdéseket illeti, mindekelőt a leghatározottabban tiltakoznom kell az ellen a feltevés ellen, mintha a szóbanforgó személyek bármelyike is hitvány egyéni önzés vagy nagyravágás szempontja szerint irányítaná eljárását, mikor a nemzet életbevágó érdekei forognak kockán. De éppen a kérdéshez fűződő nagy nemzeti közérdek azt is kötelességé teszi mindenkinek, hogy az önzetlenség és nagylelkűség pózát se vállalja akkor, ha ez nemzeti közérdekbe ütközik. Ennélfogva egészen másképp áll a kérdés a házelnökre és a miniszterelnökre. A jelenlegi házelnökök egészen rendkívüli viszonyok között egészen rendkívüli feladatot és kötelességet kellett az elnöki székben teljesíteni, olyant, amely éles személyes ellentétbe hozta a képviselők egyrészt és ezeknél természetesen animozitást hagyott vissza az ő további elnöklési működése iránt is. Így állván a dolog, a közérdek is úgy hozza magával, hogy az a férfi, akit egyedül terhel a szűségessé vált rendkívüli intézkedések ódioma, helyét a kellő pillanatban másnak engedje át.

Lukács nem mehet.

A miniszterelnökre nézve egészen más a helyzet. Egész küzdelmünk a parlamentarizmus helyes alapelveinek megmentésére, a krónikus obstrukcióból származott kisebbségi erőszak megtörésére irányult. A többségi elvet kellett alkotmányos jogaiba visszahelyeznünk és a nemzeti önkormányzatnak azt az alaptételét érvényre juttatnunk, hogy a parlament vezetésére és a kormányzatra gyakorlandó parlamenti befolyásra a parlament többsége van hivatva.

Ennek fejtetőre állítása, az igazi felelőség elhomályosítása és a nemzeti akarat elszibbasztása az, ha a kormány összeállításá-

ban a kisebbség beleszólást igényel magának. Es valóságos merényletet követne el a nemzet jogai és létérdeke ellen az a miniszterelnök, aki az utolsó hónapok küzdelmei alatt újabb jogcimeket szerzett a többség bizalmára és lelkes támogatására, hogy ha a kisebbség kiengesztelése végett hamis nagylelkűségből *otthagyná a helyét*. Az a többség, amely eltűrné azt, hogy vezéréből megfosssa a kisebbség ellenszenvé, abdikálna nemcsak saját jogáról, hanem a nemzetéről is. Egy ilyen téves cselekedet küzdelmünknek a nemzet számára kivívott gyümölcsét dobna oda.

Andrássy terve.

— Végül engedje meg Excellenciád, hogy véleményét kérjem Andrássy Gyula gróf legutóbbi cikkéről, amelyben Andrássy a házszabályrevízióval foglalkozik.

— Mint mondtam, nem szívesen megyek bele konkrét kijelentésekbe, de azt készséggel konstátálom, hogy Andrássy Gyula utolsó cikkében határozott közöledés nyilvánul meg. Különösen szerencsének tartom azt a gondolatát, hogy az ellenzék kezdeményezésére vagy legalább is vele egyetértően olyan újabb házszabályjavaslatot fogadjon el a képviselőház, amelynek lényeges tartalma a június 12-én elfogadott szakaszokkal megegyezik. Ez a gondolat, ha talán nem is egészen az Andrássy Gyula által kontemplált formában, alapjául szolgálhatna egy olyan megegyezésnek, amely kihuzza a szituációból a házszabálykérdés méregfogát . . .

Egy jegyzői székhely áthelyezése.

Biharvármegye nagy összeget áldoz évente a jegyzői székhely községekben felállítandó távbeszélő központokra. Sok község egyedül ennek köszönheti, hogy el van látva a modern világ egyik leghasznosabb találmányaival: a távbeszélővel.

— A vármegye alispánja mindent megtesz, hogy e célját elérje. Évek óta dolgozik már az *Urszád* községben felállítandó távbeszélőért is.

E mozgalom még 1906-ban indult. *Sólyom* és *Urszád* két egymáshoz közelfekvő község s közigazgatásilag *Sólyom* az urszádi körjegyzőséghez tartozik. *Sólyom* község vasúti állomás, van beszélő központja és postája is.

Ezt a postát kérte a vármegye alispánja *Urszád* községbe áthelyezni. Ha a postahivatalt áthelyezték volna, akkor távbeszélő központot is létesítettek volna.

Ebbe azonban a postaigazgatóság nem egyezett bele, hanem kérte a vármegye alispánját, hogy járuljon ahhoz hozzá, hogy a távbeszélő központot *Sólyom* községben állítsák fel. Az alispán viszont ebbe nem egyezhetett bele, mert pénzübeli támogatást csak azokhoz a távbeszélő központokhoz adhat, amelyek jegyzői székhellyel bíró községekben lesznek felállítva. A postaigazgatóság ennek dacára is felállította *Sólyom* községben a távbeszélő központot.

Ekkor postaügynökséget kértek *Urszád* községbe. Azonban a kereskedelemügyi miniszter nem engedélyezte, mert nem lett volna annyi jövedelme az ügynökségnek,

A Solymossi-féle képzőművészeti staggione kiállítása.

Ha jól emlékszünk, már másodszor hozt le egész kis gyűjteményt modern festőink vásznaiból *Solymossi* Márton műkereskedő. A vármegyei ház díszterme zsufozásig megtelt képekkel, melyek azonban a terem rossz világításánál csak félig-meddig érvényesülnek, még így is nem csekély élvezetben részesül, aki végignézi a szép kiállítást.

A bejáratától jobbra *Pállya* Celesztii apró kedves és genre-képeinek egész sorozata függ, *Bosznay* István két nagy tájképe szomszédságában; az egyik nádas tó partja, a másik téli táj, erdőrészzel, mindkettő a legszelebb esetkezeléssel. Kellő távolságból és világításban tekintve, nem téveszthetik el hatásukat, de nekünk sokkal jobban tetszik *Bosznay* egy kisebb tájképe a terem tulsó sarkában, szegletben az udvar felől. Ez erdőszéle, naplemente táján gyönyörű szinkompozícióval. *Neogrady* Antal egész gyűjteménye látható; csupa ligeti és erdei idillek, olaj és vízfestmények vegyest, az ő virágszedő és regényolvasó kisasszonyait igazán nem kell bemutatnunk a kiállítás látogató közönségének. Érdekes egy tengeri képe, mely egészen új oldaláról mu-

tatja be *Neogradyt*. *Oppel* Magda virágcsendéleteit először láttuk. Itt egész kollekcio telnék belőlük. Egy kicsit emlékeztetnek a régi hollandiai virágfestők híres vásznaira, de persze *Oppel* csokrai sokkal egyszerűbbek és igen távol állanak a régi hollandiak rendkívüli precíziójától. Színezésük ragyogó.

Dudits Andortól, egyik legjelesebb monumentális festőnktől néhány kisebb képet láthatni. Egy bizanci császárné, egy *Madonna* s több kisebb vászon. *Udvary* Géza néhány kedves *biedermaier* genre-képei állított ki, *Kézdi-Kovács* László több hangulatos tájat. Gyönyörűek *Penteley Molnár* tájképei, főleg egy erdőrészzel a terem udvarfelőli oldalán, sárguló lombu fákkal. Ez utóbbi talán kissé tulságosan sötét, de rendkívül intim hangulatu. Legelső ló és csikós festőnk, *Juszkó* Béla sok szép alföldi képet állított ki, de persze a rossz világítás lehetetlenné teszi, hogy teljes mértékben értékeljük e gyönyörű képek kvalitását. Érdekes, hogy lovainak mintázása mennyire emlékeztet boldogult emlékü *Wagner Sándor* pompás képeire; hanem persze *Juszkó* izig-vérig modern *Wagner*hez képest. Viszont konstátálnunk kell, hogy *Juszkó* sohasem áldozza fel a formát a színnek. *Gulácsy* Lajos, ki

néhány évvel ezelőtt arhaizáló képeket állított ki a *Sas* passagiban, néhány érdekes képpel van képviselve a kiállításon. *Heyer* Arthur, a többi között egy gyönyörű, bámulatos finomságu állatképet adott: őzek az erdőben. Ezt a képet igazán nem lehet csak egyszer nézni. Alig lehet elválni tőle.

Csók István, mint *Báthory* Erzsébet festője sokkal jobban tetszett nekünk a mostani *Csók*nál, aki örökké a sokác lányokat és menyecskéket festi, néhány év óta dekoratív felfogással, néha csaknem stilizálva; nos akiknek ez a *Csók* István tetszik, meg lehetnek elégedve a kiállítással. *Tibor* Ernőnek szintén egész kollekcioja látható az egyik falon; azt hiszem, őt sem kell bemutatnunk a nagyváradi közönségnek. Erre inkább rászorul *Papp* Erzsé, ki érdekes magyar genre-képeket nyújt. Csupa paraszt udvar, virágzó oleánderekkel. Színei a szó legszorosabb értelmében ragyogók, valóságosak. Még abban a világításban is meglepnek. Ezzel szemben nem tagadhatni, hogy képei kissé „kinyaltak” s színárnyalat több lehetne rajtuk. *Berkes* Antal épen az ellentéte, igen gazdag a színskálája, de viszont a forma nála semmi.

A gazdag szép kiállítást melegen ajánljuk a művészetkedvelők figyelmébe.

MEGNYILT az Első nagyváradi grafikai műintézet és fényképezészet
Teleky-utca 35. szám.
Művészi kivitelben készít cinkografiai, autotypiai
kliséket és fényképeket a legjutányosabb árak mellett.

mint a mennyibe a fentartása került volna.

Igy holtpontra jutott az ügy. Azonban a vármegye főjegyzője: **Keszthelyi Zoltán** egy jobb megoldást talált. Tervbe vette az **urszádi körjegyzői székhely áthelyezését Solyom községbe**. Így a körjegyzőség távbeszélő központot is fog kapni s vasuti állomással bíró község lesz a körjegyzőség székhelye.

Az alispán felhívta a belényesi főszolgabíró, hogy részletes jelentést tegyen ez ügyben. A belényesi főszolgabíró a vármegye téli közgyűlése elé fogja részletes javaslatát megtenni.

Tifusz-betegségek Nagyváradon.

A közegészségügyi bizottság tanácskozása.

Amint a nyár végére érkezünk, hagyományos pontossággal megjelenik Nagyváradon a tifusz réme. Sűrű egymásutánban hol itt, hol ott konstatálják az orvosok a veszedelmes betegséget. Vannak u. n. tifuszgóc-pontok, ahol minden évben kerül néhány tifuszos beteg. Mivel különösen a Pecementén vannak ilyen gócek, eddig azt hittük, hogy az elpocsolyásodott folyóka terjeszti a betegséget.

Most már látjuk, hogy a Pece beboltázása dacára is fellép a tifusz. Tehát nem a Pece okozta eddig sem a bajt, hanem az a mérhetlen tisztátalanság, amely úgy a Pecementén, mint a város némely más helyén tapasztalható. Ezenkívül állandó betelepítője a tifusznak a jó vidék, ahonnan az éllemszerekkel hurcolják be.

Ez évben már augusztusban hirtelen megnövekedett a tifusz-betegek száma, de még eddig szerencsére oly enyhe, jóindulatu a betegség lefolyása, hogy nagyobb aggodalomra nincsen ok. Ugyanis amíg más évben a halál megtizedeli a tifusz-betegeket, addig ez évben január 1-től szeptember 4-ig a 119 bejelentett tifusz beteg közül csak négy halt el.

A tömeges tifusz megbetegedés folytán teendő intézkedések megtétele végett Nagyvárad város közegészségügyi szakbizottsága tegnap délután ülést tartott a városházán. Dr. Grósz Menyhért elnöke alatt dr. Vucskics Gyula, dr. Mayer László, Bordé Ferenc, dr. Nemes Aron, dr. Barna Armin, dr. Weisz Márton, dr. Ertlen Mór, Kellner György, Csanda Endre és dr. Molnár Imre jegyző voltak jelen.

Dr. Mayer László v. főorvos terjesztette elő jelentését a város területén sűrűn fellépett tifusz megbetegedések állásáról. Juliusban 22, augusztusban 65 tifusz megbetegedés fordult elő. Ez évi január 1-től szeptember 4-ig összesen 119 tifusz megbetegülés volt a városban bejelentve s ezek közül elhalt 4 beteg, a betegek 3,6 százaléka. A betegség lefolyása jóindulatu. A városban szétszórtan lépett fel a betegség s a város közepén, a rendezettebb helyeken alig van tifuszos, hanem a periferiákon van a betegek zöme. Legtöbb Liliom-utcán és környékén, ahol

góc-pontja van 13 beteggel. Itt valószínűleg az érintkezés és a millió számra menő légy bordta szét a bajt, Ezenkívül még 3 gócpont van: Liget-utcán, Sal Ferenc-u. 8. sz. és Templom-tér 7. sz. a. A tifusz bacillusokat a vidékről hozzák be a tápszerekben s erre eseteket derítettek ki. A város környékén levő faluk tifuszzal fertőzöttek.

A főorvos megkeresésére a rendőrség intézkedett, hogy az élelmiszert behozó vidékek igazolják, hogy a községben fertőző betegség nincs.

A vízvezetési viz kifogástalan; ezt évenként 2-szer vegyelemezik és bakteriológiai vizsgálatnak vetik alá.

Szükséges az utcák, udvarok kitisztítása s a közönséget falragaszokon kell felhívni, hogy a kellő óvintézkedéseket szigorúan tartsa be.

A járvány kimondása, a főorvos szerint, felesleges, mert a város nagy része ragálymentes. A hatóságot mulasztás nem terheli. Indítványozza végül a főorvos, hogy újból kérjék fel a városi tanácsot a köztisztaság rendezésére, a falragaszok kinyomatására s az egyéb óvintézkedések megtételére.

Dr. Weisz Márton kifogásolja, hogy a csatornázásnál a felszínre kerülő fertőzött talajt nem fertőtlenítik.

Dr. Mayer László abban látja a bajt, hogy a vidéken nincsen semmi egészségügyi felügyelet.

Dr. Vucskics Gyula azt kéri, hogy tekintettel arra, hogy vidékről hurcolják be a betegséget s éppen most jönnek a vidéki gyermekek az iskolákba az összes iskolákat és intézeteket orvosilag vizsgálják meg.

Dr. Grósz Menyhért hosszabban fejtegeti, hogy vannak az orvosi tudományok védelmi eszközei, de erre állami intézkedés kell. Például hozza fel Németországot, ahol sűrűn vannak bakteriológiai állomások. Ha a város és a vidék közegészségügyi tekintetéből rendezve lenne, megszünnék a baj.

Dr. Mayer László kijelenti, hogy előterjesztést tesz egy bakteriológiai intézet felállítására; addig is a városi vegykisérleti állomáson lehetne ilyen vizsgálatokat végezni.

A főorvos előterjesztéseit és indítványát elfogadták.

Ezután dr. Mayer László főorvos bejelentette, hogy augusztusban 30 vörheny beteg volt a városban, s egy sem halt meg; a betegség jóindulatu. Január 1-től 144 beteg volt, 5 halálozással. — Különös intézkedésre nincs szükség.

Dr. Grósz Menyhért elnök kérte a főorvos, hogy szigorúan járjon el azon orvosokkal szemben, akik a vörheny betegülést nem jelentik be.

Dr. Mayer László főorvos kijelentette, hogy eddig is kihágásért feljelentést tett az ilyen orvosok ellen s minden esetben büntették őket.

Ezzel az ülés véget ért.

A budapesti hadipilóta-telep.

Most már befejezett tény, hogy Budapestén hadipilóta-telepet létesítenek. A dologgal Pivnyi Béla, a Magyar Aero-Klub vezetője már hetek óta nagy buzgalommal foglalkozik. Eleintén a hadvezetőség a hadipilóta-telepet Hajmáskéren akarta felállítani; e szándékától azonban stratégiai okokból eltért. Ma már bizonyos, hogy a hadipilóta-telepet Budapestén állítják fel. E hó tizenharmadikán és tizennegyedikén különben

érdekes aviatikai látvány lesz Budapesten. A bécsujhelyi telep összes kitűnő katonai aviatikusai fel fognak szállani a rákosi repülőtéren.

BIHARMEGYE A MULT HÓBAN.

A közigazgatási bizottság ülése.

Biharmegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg szeptember havi ülését. Az ülésen **Miskolezy Ferenc** dr főispán elnökölt. Az ülésen több érdekes ügy került napirendre.

Az ülés megnyitása után a közállapotokról szóló jelentéseket terjesztették elő a referensek. Dr. **Móricz Ernő** főorvos a közegészségügyi állapotokat kedvezőbbnek mondja, mint az előző hónapokban volt. A kör- és járási, valamint községi orvosok összesen 5960 beteget kezeltek. Járvány egyáltalán nem volt veszedelmes jellegű sehol sem. Ragályos betegségek csak szórványosan léptek fel.

Kevés adót fizetnek.

A pénzügyi viszonyokról tett jelenlés már kedvezőtlenebb volt, mint a főorvosi jelentés. **Németh István** pénzügyigazgató helyettes jelentése szerint ugyanis az elmúlt hónapban az adófizetési kedv jelentékenyen megesappant, dacára annak, hogy a terményeket most már értékesítették.

Bejelenti a pénzügyigazgató helyettes azt is, hogy a pénzügyminiszter Brey Imre pénzügyigazgató helyettesét Kaposvárra helyezte. A jelentéseket tudomásul vette a bizottság.

Ut a magyarcsékei állomáshoz.

Varró Domokos műszaki tanácsos tette meg ezután jelentését, melyben tudomására hozza a bizottságnak, hogy a kereskedelmi miniszter elrendelte a magyarcsékei állomáshoz vezető ut kiépítését. A közigazgatási bizottság úgy határozott, hogy a miniszteri rendelet végrehajtását felfüggeszti addig míg a belényes-vaskóhi vasut megállapítja, hogy milyen állomásokon létesít kitérőt, illetve rakodó állomást.

A belényesi polgári leányiskola.

Vasady Lajos tanfelügyelő időszeiki jelentése után **Szirmay Miksa** a belényesi tanfelügyelői kirendeltség vezetője jelentette, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter a belényesi polgári leányiskola részére tizenötezer korona államsegélyt utalványozott. A tanfelügyelő jelentését örömmel vette tudomásul a bizottság és **Miskolezy Ferenc** főispán indítványára a miniszternek köszönetét fejezte ki.

Az állatszámolás.

Ezután **Kellner György** törvényhatósági főállatorvos terjesztett elő érdekes statisztikai jelentést a folyó évben eszközölt állatszámolás eredményéről. A jelentés szerint 74630 ló, 2119290 szarvasmarha 211366 juh, 2375 kecske, 326389 sertés van Bihar megyében. Bejelentette ezután az állatorvos, hogy megvizsgálta a belényesi vágóhidat, ahol több dolgot kifogásolt s a hiányok pótlása iránt intézkedett.

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a nagybecsült rendelőimet, hogy asztalos műhelyemet

Rimanóczy-utca 12. szám alá

helyeztem át. Megköszönve az eddigi szives pártfogásokat, kérem azt a jövőben is fentartani. Szolid és jó munkáért jótállok. Mély tisztelettel maradok

Pál Sándor,

asztalos mester.

Központi gyámpénztár.

Majd *Jerzák* István helyettes árvaszéki elnök tett jelentést a bihariószegi községi gyámpénztár ügyéről. Ezzel a dologgal már évek óta foglalkozott a közigazgatási bizottság és abban állapodott meg, hogy a községi gyámpénztárt, mely a mai körülmények között nem felel meg hivatásának, beszünteti és a központi kezelés elrendelését fogja javasolni a miniszternek. A belügyminiszter most arról értesítette a bizottságot, hogy az előterjesztést elfogadja és a központi kezelést elrendeli.

A bizottság a nagyszalontai polgári iskolai igazgatóválasztást megerősítette.

Fegyelmi ügyek.

Végül *Popovics* György belényesirrtási jegyző fegyelmi ügyében úgy határozott a bizottság, hogy a jelenleg felfüggesztett jegyzőt visszahelyezi állásába, azonban a fegyelmi vizsgálatot lefoglalják járatni.

A fegyelmi ügygel kapcsolatosan *Szirmay* Miksa a biharrószai iskola tanítójának fegyelmi ügyéről is tett jelentést. A tanfelügyelő korábbi véleménye alapján a miniszter Papp Demeter ellen elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, mert ez iskolában valósággal botrányos állapotok uralkodnak. A tanító ugyanis annyi előmenetelt nem képes produkálni a tanítványainál, hogy p. o. az V. VI. osztályokban alig tudnak többet mint az első és második osztályokban. Különösen gyatra a magyar nyelv tanítása ebben az iskolában. A bizottság a belényesi főszolgabíró bizta meg a fegyelmi vizsgálat vezetésével.

Az ülés ezzel 1 órakor véget ért.

Rejtélyes gyilkosság.

Megöltek egy 15 éves fiút.

A nagyvárad királyi ügyészségre tegnap reggel egy szükségzavú távirat borzalmas gyilkosságról adott hírt. *Tulka* község határában, a nagyszalontai országút mentén egy fiatal, alig 15 éves tulkai legénynek kegyetlenül megkínzott holttestére akadtak tegnap kora reggel.

Mátyás Demeternek hívják a szerencsétlen véget ért fiút, aki a keddről szerdára virradó éjszaka rémes gyilkosságnak lett ártatlan áldozata.

A vizsgálat azonnal megindult, de az egész rejtélyes büntett sűrű homályba van burkolva és mindezt semmi bizonyosat sem lehetett kideríteni. Nem tudják ki volt a tettes, milyen körülmények között követte el a gyilkosságot és miért kellett valami embertelen bestiának azt a szerencsétlen, fiatal életet oly borzalmas kegyetlenséggel kioltani.

Kora hajnalban találták meg a szerencsétlen *Mátyás* Demeter holttestét vagy hét kilométerre a községtől. Borzalmas látványban volt részök a Nagyszalonta felé menőknek. A hulla nyakán kötélhurok nyomai voltak láthatók, a hasa pedig valami éles szer-

számmal teljesen fel volt hasítva. Ugy látszik az ismeretlen támadó először a kötéllal orvul leteperte és megfojtotta áldozatát, aztán pedig késével a fiu gyomrát hasította fel.

Annyi bizonyos, hogy *nem rablógyilkosság* történt, mert a fiatal legénynek nem hiányzott semmije. A ruhája mind megvolt és a mellényzsebében 2 korona 30 fillér összegű pénzt is megtalálták.

A kegyetlen gyilkos a tett elkövetése után minden áruló nyomot eltüntetett, még a kötelet is elvitte és csak azután menekült el. Így aztán eddig semmi pozitív adat nincs, hogy hol keressék a tettest.

A nagyszalontai csendőrség a rejtélyes bűnügyben erélyesen és szigorúan nyomoz.

PROTEKCIÓ

a katonai élelmiszer-cikkek szállításánál.

A kamara közbelépése.

Kereskedői és ipari körökben általános a vélemény, hogy a katonaság részére szükséges élelmiszerek és más dolgok szállításának odaitelésénél nagyban virágozik a protekció, sőt ez jön első sorban tekintetbe, amiből nem csak a kereskedelemnek, iparnak és mezőgazdaságnak, hanem magának a katonai kincstárnak is tetemes károsodása van. A protekció tulkapásai néha annyira szembeötlők, hogy az ipari és kereskedelmi érdekeket képviselő szaktestületek is kénytelenek azokkal foglalkozni.

Erre nézve eklatáns példát szolgálhat a nagyvárad kereskedők legújabb panasza, amelylyel a nagyvárad kereskedelmi és iparkamarához fordultak.

A kereskedők panasza szerint a Nagyváradon állomásozó katonai csapatok részére szükséges élelmiszerek: liszt, fűszer stbire kiírt ajánlati felhívás alapján elismert jöhrű nagyvárad kereskedő cégek is pályáztak, még pedig igen előnyös feltételek mellett, azonban ajánlataik, minden indokolás nélkül, mellőztettek s a szállításokat a katonai kincstár nézve kedvezőtlenebb feltételek mellett, egyik budapesti cégnek ítélték oda. És ez a sérelem nem csak a nagyvárad kereskedőket érintette súlyos károsodással, hanem az ország több városának kereskedőit is, mert a szóban levő budapesti cég egyszerre több magyar vidéki város helyőrségeinek szállításával is meg lett bízva.

Es ami ezután történt, még sérelmesebb, mert egyenesen beleütközik a szabályokba. A panasz szerint ugyanis, a szállítást elnyert fővárosi cég tulajdonképpen nem is szállít a katonaság részére, hanem az egyes szerződéseket átruházta más cégekre, vagyis az általa megkötött szerződéseket forma szerint eladta s így a katonai kincstár tulajdonképpen másokékból jut a szerződésben biztosított élelmiszer-cikkekhez.

Csak természetes, hogy ezen szerződés

átadás által érzékenyen megkárosítja a tényleges szállítással foglalkozó kereskedelmet, mert a szállításból eredő haszon tetemes részét biztosítja magának, anélkül, hogy ő bármit is szállítana s csak a tejfelt szedi le az üzlet által elérhető jövedelemből.

A nagyvárad mellőzött kereskedők ezen eljárással szemben arra kérik a nagyvárad kereskedelmi és iparkamarát, hogy illetékes helyen lépjen közbe ezen visszaéléseknek legalább a jövőben leendő meggátolása végett.

A kamara elnöksége teljesen helytállóknak látván a kereskedők panaszainak jogosságát, dr. *Moskovits* József kamarai elnök azonnal intézkedett, hogy ezen panaszok illetékes fórumok elé tereltessek.

A kamara elnöksége átiratot intézett a Nagyvárad város és Biharmegye területére illetékes temesvári hadtestparancsnoksághoz, amelyben rámutat az eddigi visszaesésekre s a helyi ipar és kereskedelem védelme szempontjából kéri, hogy jövőben a katonai szükségletek szállítására kiírt versenytárgyalások közzétételénél a hirdetmény feltételei közzé bevétessek, miszerint a Nagyváradon állomásozó katonai csapatok részére szükséges élelmiszer-cikkekre csak nagyvárad és biharmegyei kereskedők és termelők pályázhatnak.

Ha a kamara nagyon is indokolt kérelmét teljesítenék, legalább a jövőben orvosolva lenne a sérelem s a kamara méltán kiérdemelné a kereskedő körök elismerését.

Szerencsétlenül járt léghajós katonák.

Tegnap reggel hat órakor végzetes szerencsétlenség történt az örkényi katonai táborban, a hol most tüzekek tartanak lövőgyakorlatokat. A harszerű manővrozásban a katonai léghajóknak is szerepük van, a melyek közül egyet tegnap reggel felszállásra készített elő a legénység egy főhadnagy vezetésével.

Nietschdörfer Ferenc főhadnagy, a léghajóhoz beosztott tüzerlegénységgel korán reggel megkezdte az előkészítő munkát, a melyet azonban nagy mértékben veszélyessé tett a szeles idő. A főhadnagy intézkedésére a léghajóról lelógó biztonsági köteleket éppen a nagy szélre való tekintettel a rendes létszámnál több tüzekek tartotta. Mikor a fől-szállásra már teljesen készen állott a léghajó, *Nietschdörfer* főhadnagy a lecsüngő kötélhágesón fölment a léghajó kosarába, hogy utolsó szemlét tartson a léghajó föl-szerelésén.

Ezalatt lent egy váratlan pillanatban heves szélroham kapta el a gázzal telt lég-gömböt, olyan erővel, a melylyel a köteleket tartó katonák már a legnagyobb meg-feszítéssel sem tudtak megbirkózni. A szél-roham ugyszólván

elsodorta a léghajót

és a tüzekek kétségbeesetten látták, hogy

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy a

„Szabadság“ kávéházat

megvettem és azt ünnepélyesen megnyitottam, a hol kitünő tisztán kezelt saját termésű **Tokaj hegyaljai boraimat** nagyon jutányos árban szolgálom ki

(csak egy próba és mindenkit meg fog győzni a boraim valódisága). Naponta **Kovács Istvan** jól szervezett zenekara játszik. A n. érd. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FRANCZÓVSZKY GYÖRGY

•Szabadság kávéház tulajdonos. Nyitva éjjel-nappal. Állandó bérkocsialomás.

elvesztik lábuk alól a talajt. A rettenetes pillanatokban, a mikor a tüzérek a köteleken függve körülbelül két méternyire emelkedtek fel, eleresztették a köteleket és visszazuhantak a földre.

Tüzérek a levegőben.

Három tüzer azonban, úgy látszik, nem ismerte föl a helyzet válságos voltát és elmulasztotta a kötelek eleresztésére még alkalmas pillanatot. A léghajó pedig, különösen akkor, amikor a katonák már eleresztették, villámgyorsan röpült el a földtől és a három tüzer egy szempillantás alatt

több száz méter magasságban függött ég és föld között?

A tüzerfőhadnagy, aki egyedül volt a léghajó kosarában, szintén kétségbeesett helyzetbe került s azt nem is tudta, hogy három katonát borzalmas helyzetben hurcol maga után, mind a mellett természetesen emberföltötti erővel dolgozott, hogy földet érjen.

A léghajó pedig villámgyorsan távolodott el Örkenytől és csakhamar elveszett az ottmaradt tüzérek szeme elől. Izgalmas óra telt el el, mignem kevéssel hét óra után megszólalt a tábori telefon.

A főhadnagy megmenekült.

Jelentette, hogy az elszabadult léghajó Lajosmizse határában szerencsésen földet ért.

— Hát a három tüzerrel mi van? — kérdezték a főhadnagytól.

— Micsoda három tüzerrel? — mondta, veszedelmet sejtve a főhadnagy.

Három halott.

Ebben a pillanatban kétségtelessé vált, hogy a szerencsétlen emberek, erejüket vesztve, utközben lezuhantak.

Azonnal kocsikat küldtek a föl kutatásokra és nem messze egymástól ráakadtak kettőre. Az egyik egy nyárfa ágain csüngött. Már akkor mind a ketten halottak voltak. Az egyik Göhs János oderbergi illetőségű, a másik Püssl János bécsi tüzoltó, aki most gyakorlatra vonult be. A harmadikat nem találták meg meg, de kétségtelen, hogy szintén meghalt.

Héderváry a helyzetről.

Budapest, szept. 4.

(Saj. tud.) A Nap egyik munkatársa előtt ma Héderváry nyilatkozott. A nyilatkozatban kijelentette Héderváry, hogy nem akar aktív részt venni a politikában. Véleménye szerint a demokratikus és liberális választói jogra szükség van, azonban ez még nem fog megoldani mindent. Justh Gyula betegsége békésebb megoldást eredményezhet.

Iskolai és tornacipők
legkedvezőbben

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

..HIREK..

Az eucharisztikus körmenet sorrendje.

Az eucharisztikus kongresszus előkészítő bizottsága má délelőtt hozta nyilvánosságra a szeptember 15-én tartandó nagy diszmenet rendjét. A körmenetben, melyhez hasonló alig látott még az osztrák császárváros, az egyes népek és néptörzsek a következő sorrendben fognak felvonulni:

Először a tiroliak és a müncheni pék-céh, a kik történelmi emlékeiknél fogva kapták ezt az előkelő helyet. Azután következnek:

- a középiskolai Mária-kongregációk,
- a bécsi Marianus férfi-kongregáció,
- az ausztriai, magyarországi és külföldi egyéb férfi kongregációk s utánuk külön csoportban a pozsonyi férfi-kongregációk,
- a papok,
- a bécsi katolikus népszövetség,
- a bécsi ifjusági és legényegyletek, azután

a külföldi küldöttségek, az országok német nevének abc rendje szerint. Még pedig:

Belgium, Németország, Angolország, Franciaország, Lichtenstein, Svájc, Spanyolország, Törökország (katolikus albánok) és azután Magyarország. A magyarok a XII. kerületben gyülekeznek, a kik pedig csak 15-én reggel érkeznek, a vasuti állomástól egyenesen a részükre kijelölt helyre mennek.

A magyar csoport után következnek a horvátok, a bosnyákok, azután pedig az osztrák koronatarományok csoportjai. Ilyen körülmények között, bár Magyarország külön csoportban lesz, az elhelyezés mégis olyan, mintha Magyarország is egyik koronataromány lenne.

* **Az Urak Mária kongregációja** ma este fél hét órakor tartja gyűlését a rendes helyiségében.

* **Schoedler tábornok Nagyváradon.** Schoedler Ferenc gyalogsági tábornok a nyugati hadsereg felügyelője tegnap nagy katonai kísérettel érkezett Nagyváradra. A tábornok a Rimanóczy fogadóban levő szál-lásán ma reggel rapportot tartott, melyen a Nagyváradon időző vezérkari tisztek jelentek meg. — A hadsereg felügyelője délelőtt adjutánsa, Bukovszky vezérkari kapitány kíséretében látogatást tett Miskolczy Ferenc főispánnál, Rimler Károly polgármesternél s a városházán leadta névjegyét a távollevő Hlatky főispán hivatalában, azután Széchenyi Miklós és Radu püspöküket, valamint Mangra Vazul vikáriust látogatta meg. Schoedler tábornok tiszteletére ma délben disztribúciót rendeztek a Rimanóczy-vendéglőben. A hadsereg felügyelője a vezérkar tiszteivel szeptember 7-én utazik el Nagyváradról Mezőhegyesre.

* **Nincs pénz, nincs lobogó.** A közhivatalok vezetőinek minden alkalommal elő van írva, hogy ki kell tüzni a nemzeti-színű, vagy gyászlobogót. Erre a hazifias köteleességre rendszerint a naptárak emlékeztetik a vezetőket. Így van ez az érmihály-

falvi fősolgabírói hivatalban is. Ott is elő van írva a lobogózás, de azért sosem lehet látni lobogót a hivatal ormán. És pedig azon egyszerű oknál fogva nem, mert a lobogókat az időnek az egerek szájába adott vasfoga használhatatlanná tette. A fősolgabíró lobogó kitűzés helyett tehát, minden lobogós ünnepeken elővesz eg félív papírt s jelenti az alispánnak, hogy nincs lobogó, kér egy nemzetiszínű és egy gyászlobogót. Az alispán pedig mindannyiszor visszair, hogy nincs fedezet, nincs lobogó. Most is így történt, mert Szent István napján nem lehetett kitűzni a lobogót. Az alispán ez alkalommal kilátásba helyezte a már 5-ször sürgött lobogókat, amennyiben megígérte, hogy a közszükségleti alap jóváhagyása után lesz lobogó is.

* **Áthelyezés.** A nagyvárad kir. törvényszék elnöke Dóge Lajos székelyhidi kir. járásbírói hivatalozgát a nagyvárad kir. törvényszékhez helyezte át.

* **Ülések a vármegyén.** A vármegye őszi közgyűlésének előkészítésén már javában fáradoznak a referensek. A szakosztályok 12-én kezdik meg munkájukat. Így a III-ik szakosztály 12-én, a IV-ik 13-án és az első 14-én tart ülést. Ma délelőtt 10 órakor a gyámügyi felelőviteli küldöttség tart ülést a megyeháza kistermében. Ugyancsak ma az erdészeti bizottság is ülést tart. Pénteken a Körözsaskasárnya értékesítő bizottsága ülésezik. Tizenhatodikán végül a gyámügyi ügyviteli szabályrendelet módosítására kiküldött bizottság tartja meg ülését.

* **Tífusz Nagyrábén.** A sárréti járás Nagyrábé községében a tífusz járvány-szerűleg lépett fel. A betegség tovább terjedésének megakadályozása végett a kellő intézkedéseket foganatosították.

* **Fizessen az előljáróság.** Papatamási község előljárósága valami uton-módon elnézte a közmunka könyvet és tévedésből több munkát végeztet a lakossággal, mint amennyit a törvény megenged. A lakosság megfeleltette az előljáróság intézkedését a fősolgabíróhoz, aki azonban az előljáróság intézkedését helyben hagyta. A sérelmes határozat ellen az alispánhoz felelőviteleket a lakosok. Az alispán megváltoztatta a fősolgabírói intézkedést, mire az előljárók a belügyminiszterhez folyamodtak. A belügyminiszter az alispán intézkedését hagyta helyben és kötelezte az előljárósági tagokat a ledolgozott munkadíj megfizetésére. Tegnap az előljárók a közigazgatási bírósághoz intéztek panaszt a miniszteri intézkedés megváltoztatása iránt.

* **Huszonegy a hid alatt.** Tegnap este fél 9 órakor a csilagvárosi vámtól Nagy János vámos telephozott a váradvelencei rendőrségre, hogy a Pece hidja alatt 3 gyanús fiatal ember kártyázik gyertya világ mellett. Egy lovas járőr vágatva ment ki a várhoz, a hol a közelben levő Pece hid alatt B. Juhász Ferenc 17 éves, B. Juhász Benedek 16 éves és Szücs Ferenc 16 éves furtai illetőségű csavargókat tényleg gyertyafény mellett huszonegyezni találta. A csavargók a rendőröknek láttára a gyertyát hirtelen eloltották és szétfutottak, de a lovasok hamar össze fogták őket és a kapitányságra vitték. Összes vagyonuk 40 fillér volt. A rendőrség kihágási ügyosztolya a csavargásért 15—15 napi elzárásra ítélte mind-egyikőjüket.

* **A mozizongorás halála.** Az éjjel 1 órakkor Kunodi Károly budapesti illetőségű zongoramester, ki elseje óta a nagyváradai Vigadó mozgószínházban volt alkalmazva, Zöldfa-utca 11. sz. alatti hónapos lakásában hirtelen meghalt. Kunodi szokása szerint tegnap is későn, éjjélkór ment haza és midőn Deák Elek házmester a kapun beengedte, már rosszulról panaszkodott. Felmenve szobájába, ruhástól az ágyra dőlt, nagy roham fogta el, jajgatni, majd hörögni kezdett. A házmester ijedten szaladt orvosokért és a Szent László-téri rendőrszót Szutor Károlyt is értesítette. A rendőr felment a lakásba, de Kunodi már halott volt s a később odaérkező orvosok is csak a beállott halált konstatálhatták. A rendőrség Kunodi éjjeli szekrényén egy kis üveg morfiomot talált. A nyomozás megállapította, hogy a morfiomot Kunodi tegnap hazamenetele előtt készítette egyik itteni gyógyszerárban egy régi recept alapján. Az üvegből azonban még csak oly kevés mennyiségű morfiom hiányzik, hogy teljesen kizárt az, hogy a hirtelen halált a morfiom idézte volna elő, sőt ellenkezőleg Kunodi azt csak csillapítónak vehette be. Egyébként dr. Nemes Áron t. orvos még az éj folyamán megtartotta a hullaszemlést s jelentése szerint a halál oka szívmegállás. A tragikus halálesetről a rendőrség Kunodinak Budapesten lakó családját táviratilag értesítette.

* **Tanuljunk világnyelveket.** A Rose-rendszerű ábrázoló nyelviskolában, a mely augusztus óta *Fémes ter 1. szám* alatt működik, könnyű és élvezetes módon sajátíthatja el bárki a német, franc, angol stb. nyelveket. A teljes kiképzés száz tanórából áll. Beiratkozni bármikor lehet. Tandíj személyenként és óránként 1 korona 50 fillér Nappali és esti tanfolyamok

* **Lopás a váróteremben.** Az éjjel Bálint Károly marosvásárhelyi pincér, ki keresztül utazóban volt Nagyváradon, a nagyvasuti állomáson egy lócán aludt. Midőn felébredt, hátsó zsebében volt 30 koronát tartalmazó pénztárcájának már csak hiült helyét találta, mert azt, míg ő aludt, egy ügyes tolvaj zsebéből kiemelte. Bálint nyomban panaszra ment az ott szolgálatot teljesítő rendőrhöz, ki ugyan a tolvajt már megfogni nem tudta, hanem egy fekete nagykarimájú kalapot talált, mit a tettes valószínűleg menekülés közben ejthetett le fejről. A rendőrség most erőlyesen nyomoz az elmenekült zsebmetsző után.

* **Megrugdalt hölgy.** Tegnap délelőtt egy Kohl Mari nevű dinnyeárus kofasszony csúnyán összeveszett Weisz Ignacné háztulajdonosnővel. A kofa követelte, hogy fizesse ki a meglékelt, de rossz dinnye árát, amire Weiszné nem volt hajlandó. Erre a kofa nekiugrott, megtépte a haját, fellökte s megrugdosta. A 4. számú rendőr még figyelemztetés után sem avatkozott a dologba s így történhetett az inzultus, amelyre nagy tömeg futott össze. Weiszné megtette a bünvádi feljelentést a kofa ellen.

* **Halál a Berettyóban.** Berettyó-kohány községből jelenti tudósítónk, hogy ott tegnap egy fiatal legény holttestét halászták ki a Berettyó vizéből. A vizsgálat kiderítette, hogy a vízbe fult legény Zsinka Demeter berettyókohányi lakos. Eddig még nem sikerült megállapítani, hogy szerencsétlenség, vagy öngyilkosság forog-e fenn.

* **Görögdiányt** kilogrammonként 10 fillérért. **Befőzni való sárgadiányt** kilogrammonként 25 fillérért! **Befőzni vagy lekvárnak való szilvát** kilogrammonként 20 fillérért házakhöz szállít: **Székely Sándor** főszámvevő. Megrendelhető postán, Csengeri-utca 15. szám, vagy telefonon 212. sz.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését válassza nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények úgy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többet fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

* **Uj Lexikon.** Révai-féle (eddig 5 kötet jelent meg), továbbá mindenféle könyvek Benkő Artur Rákóczi-uti könyvkereskedésében. Antiquar könyveket jó áron veszek.

x **Kossuth utca 6.** számú ház Körös felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

x **Kérek egy koronáért** finom Színházi vegyes cukorkát. Ugyan kérek hát elég lesz az. O igen, mondhatom, hogy Budapesten nem létezik az a rendszer, mint az itteni Aszódy Mihály cukorka és csokoládé specialista üzletében, hogy egy koronáért ilyen szép csomagolással és finom vegyítékű bonbonokat adjanak; ha színházba mentek, ajánlom. Fő üzlet a Kossuth-utcán, fióküzlet Kert és Szacsvai-utca sarok a «Czukorka Király». Rákóczi-uti cukorka-üzlet az Orsolya zárdában előkészületben, közvetlen a különlegességi tőzsdé mellett szeptember havában megnyílik. Telefon számok: fő-üzlet 635. «Czukorka Király» 10-16. Színházi cukorka üzlete 610.

Joghallgatók! Ügyvédi vizsgára készülők! ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját érdekükben **Dr Kállay Jogi szeminárium** után készülnek csakis **Budapest, IX. Lónyay-utca: 18 b.** (Calvin-tér mellett). Telefon 125—38. Telefon 125—38.

Automobil garage és fémöntőde
Automobil gummik lerakata
Automobil javító műhely
Bér automobil
Automobil kellékek
Automobil gummi javító műhely
STERN, MEZEY-U. 1. Telefon 194.

IRODÁLOM

Népoktatás. Havi folyóirat. Szerkeszti: Dreiszinger Ferenc Kalocsa. Megjelenik minden hó elején. Egész évre 4 korona. Most jelent meg ezen elméleti és gyakorlati folyóirat szeptemberi száma. Tartalma a következő: Lakatos Lajos: Uj néplélek. Nagy János: A kat. tanítók fegyelmi szabályzata. Sztára József: A természetrajzi oktatás módszere. (Tantervek az osztatlan és osztott iskolák számára.) Dér Ferenc: A közönséges törték tanításáról (ábrákkal). Dienes Károly: A rajzolás és a kézügyesség a nép-

iskolában e. nagyobb tanulmány bevezető része. Végül apró közlemények zárják be a tartalmas füzetet.

Katholikus Szemle. (Szerkeszti dr. Mihályi Ákos.) A Szent István-Társulat hazi folyóiratának már megjelent a szeptemberi száma a következő magas színvonalu, gazdag tartalommal:

† Dr. Samassa József. Ária a titokzatos himnuszokból. Harsányi Lajos. Középkori magyar papi imatársulatok; dr. Lukesics József. Az ideális bölcséletnek ébredése Franciaországban; dr. Trikál József. A horvát-szlavon-dalmátországi bán közjogi állása; dr. Huszár Ferenc. Tengeren. Elbeszélés; Kincs István. A megáldás. Költmény. Coppée után franciából Zoltán Vilmos. Folyóiratok szemléje; gd. Könyvmertetések és bírálatok: Samassa József beszédei. Ism. dr. Madarász Flóris. 1. Mausbach: Die kath. Moral. 2. Staubinger: Grundprobleme der christl. Weltanschauung. 3. Ruville: Katholischer Glaube. Ism. Simoncsik Ede. Felder: Jesus Christus. Apologie seiner Messianität u. Gottheit. Ism. Simoncsik Ede. Foerster: Az élet művészete. Ism. dr. Tóth Tihamér. Acsay Ferenc: Ifjúsági szentbeszéd. Ism. dr. Mihályi Ákos. Zoltány Irén: A pannonhalmi főiskola évkönyve. Ism. dr. Mihályi Ákos, Békefi-émlékkönyv. Ism. dr. Lukesics József. Perényi József: Jánosi Gusztáv. Ism. dr. Lukesics József. Tauber: Manuale juris canonici. Ism. dr. Notter Antal. Magnus Künzle: Ethik u. Aesthetik. Ism. S. A. Katholikus Szemle a Szent-István-Társulat elnökségének felügyelete alatt s ugyanazon Társulat költségén adatik ki, mint a társulati tagok évi illetményének egy része. Nemtagok számára előfizetési ára 10 korona. Megjelenik a nyári szünet (július—augusztus) kivételével havonként, összesen tehát tízszer, hat éves füzetekben. A szerkesztésről minden küldemény a szerkesztő nevére a Társulat házába: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám intézendő; tagdíjak, előfizetések és reklamációk ugyanoda küldendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához címezve.

**IGAZSÁG-
SZOLGÁLTATÁS**

...
Másfél év egy nikkelt óráért.

Négy veszedelmes vásári tolvaj bűnügyét tárgyalta tegnap a nagyváradai törvényszék büntetőbíróháza Szöllösy törvényszéki bíró elnöke alatt. Nyulás Péter, Nyulás Pável, Gavris Karácsony és Gavris Péter a négy notórius tolvaj, akik legutóbb a múlt év december 26-án rendeztek kirándulást a nagyváradai piacra. Ez a munkájuk azonban szerencsére nem sikerült valami fényes eredménnyel, mert elég hamar elesíték őket. Mindössze Pollacsek ékszerüzletéből loptak el egy nikkelt órát, hirtelen nem akadt értékesebb a kezükbe. Ezenkívül az egyik nagypiacéri bőrüzletből loptak el egy pár cipőtalpat és egy ott ődelgő szekérről emelték el egy paraszt ember subáját. A bíróság a tárgyalás befejezése után a megrogzított tolvajok közül a főttestet Nyulás Pétert egy évi és 3 havi, Nyulás Pávelt 1 évi, Gavris Karácsony 4 havi és Gavris Pétert 2 havi fogházra ítélte el. Az elítéltek felebezték.

TANÜGY

Hat havi kereskedelmi szaktanfolyam a fővárosban. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete kultusz-miniszteriumi engedély alapján a fővárosban, Andrassy-ut (bejárat Vörösmarty-utca) 6 havi kereskedelmi szaktanfolyamot nyit, melyre ugy férfiak, mint nők felvétetnek. Előképzétségül legalább is a 2-ik polg. isk. osztály elvégzését kívánják meg. A tanítás nappal 9-1-ig, vagy délután 2-6-ig folyik. Vidéki tanulók elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik. — Felvilágosításért, tájékoztatásért ugyanezek az igazgatósághoz kell fordulni, Andrassy-ut 67. A beiratások most folynak. Jelentkezni levélben is lehet.

TÁVIRATOK

A delegációk ülése.

Budapest, szept. 4.

(Saj. tud.) A Bud. Tud. értesülése szerint a delegációk üléseinek napjai még nincsenek megállapítva. Az ülések ideje fölött a legközelebbi közös minisztertanács fog határozni.

A gönczi javaslat lesz a kibontakozás alapja.

Budapest, szept. 4.

(Saját tud.) Nagy jelentőségű nyilatkozatot tett ma Lukács László miniszterelnök a Bud. Tud. egyik munkatársa előtt. A miniszterelnök kijelentette, hogy örömmel fogadja a gönci kerület határozati javaslatát, melynek lényege az, hogy immunitás védelme alá kell helyezni a mandátumokat s királyi eskü garaatálja, hogy többé nem fordul elő elnöki önkény.

Az ujonnan megalkotott házszabályokat pedig hajlandó egy pártközi konferencia tárgyalása alá bocsátani, mert elismeri, hogy azok nem fogadhatók el mai formájukban.

Bécsi hang a helyzetről.

Bécs, szept. 4.

(Saj. tud.) Egy előkelő bécsi lap ma azt írta, hogy az esetben, ha a Justh-párt nem fog visszatérni eredeti állásfoglalásához úgy az akasztófát fogja elérni. A Justh-pártot mostani állásfoglalása miatt legközelebb még a szociálisták is el fogják hagyni.

Vasuti szerencsétlenségek.

Budapest, szeptember 4.

(Saját tud.) A kelenföldi pályaudvaron ma a pieskei vonat felborult. A mozdony a felborulás után azonnal megállt. Az utasok közül 2 meghalt egy megsebesült.

Miskolc, szeptember 4.

(Saját tud.) A Kassa felől jövő 1513. számú vonat ma kisiklott. Három utas súlyosan megsebesült. A vonatok késéssel közeledtek.

KÖZGAZDASÁGI

A Gazdasági egyesület gyűlése.

Biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya **Markovits Antal** elnöklété alatt szept. 4-én gyűlést tartott, melyen jelen voltak még: Telegdi József egyleti alelnök, Csernetzky József, Jancsó Lajos, Gaszner Károly, Kondor Mihály, Markovits Kálmán, Markovits Károly, Pallay Lajos, Száhlender Károly, Zathureczky István, Weingärtner Andor titkár választmányi tagok.

Markovits Antal a megjelent tagokat üdvözlővén, a gyűlést megnyitja s felhívja a titkárt a tárgyak előterjesztésére.

A földmiveltésügyi miniszter Csökmő, Bereghörmény és Kismarja községekben 5-5 hónapos háziipar tanfolyamot engedélyezett.

Az igazgatóválasztmány kéri fogja a minisztert, a Bihar-tordai cirokseprű kötésnek is a tervezetbe való felvételét, valamint két kosárfonó tanfolyam kezdők részére való engedélyezését.

A földmiveltésügyi miniszter leirata alapján az egyesület a gazdaközönség részére Thanatort fog raktáron tartani.

A földmiveltésügyi miniszter felhívására az igazgatóválasztmány javasolni fogja a bihari-dőszegi szénkéreg raktár beszüntetését miután a vármegyében a szőlők fentartására szénkéreg nem használnak.

Ezután a választmány véleményét mondott Magyarcséke és Székelyhid piaci helypénzére nézve.

Olasz Elemér lótenyészbizottsági elnök indítványozta, tegyék lehetővé az állami mén-telepekről a vásárlást azon községeknek is, amelyek nem tudnak készpénzzel fizetni. Az igazgatóválasztmány **Olasz Elemér** javaslatát magáévá tette s ilyen értelemben a földmiveltésügyi miniszterhez felir s ezen felirát támogatás végett megküldi az összes gazdasági egyesületeknek.

Alapító tagul fellett véve ifj. gróf **Tisza István**, rendes tagul **Mezőtelki Hitelszövetkezet**, mely után az elnök a gyűlést berekesztette.

Ugyanezek **Markovits Antal** elnöklété alatt tartotta meg a gazdasági egyesület rendkívüli közgyűlését is.

A gyűlés megnyitása után a titkár bejelentette, hogy **Olasz Elemér** a lótenyészbizottsági elnökségről lemondott s bár az egyesület elnöksége felkérte **Olasz Elemér**t, hogy ezen elhatározásától álljon el, de az elnökségnek kísérlete sikertelen maradt, minél fogva az egyesület igazgatóválasztmánya javasolja, hogy a közgyűlés fogadja el a lemondást s válasszon új lótenyészbizottsági elnököt.

Ezután **Zathureczky István** állott fel s meleg szavakban emlékezett meg **Olasz Elemér** kiváló munkásságáról s azon sikeréről melyet e téren önzetlen fáradozásával felmutatott, minél fogva indítványozza, hogy **Olasz Elemérrel** szemben a közgyűlés elismerésének és köszönetének jegyzőkönyvében adjon kifejezést.

A közgyűlés **Zathureczky István** indítványát magáévá teszi s **Olasz Elemér** lemondását sajnálattal elfogadja.

A közgyűlés ezután a lótenyészbizottság elnökévé egyhangulag **Telegdi Józsefet** választotta meg, helyettesévé pedig ifj. gróf **Tisza Istvánt**.

Gabona üzlet.

Schönfeld Mihály gabona- és szeszárubizomány cég jelentése.

Készáru 5-10 fillérrel olcsóbb árakon kelt el. Határidő: dacára a nyugatról esőt jelző — prognózisnak, a nagy kínálat folytán az üzlet szilárd volt!

Mai árfolyamok.

Októberi buza	11.28
Áprilisi buza (1913.)	11.74
Októberi rozs	9.65
Októberi zab	10.31
Aug. tengeri	—
Szept. tengeri	9.31
Májusi tengeri (1913)	7.53

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	853.75
Osztrák hitelrészvény	646.75
Jelzálogbank	467.50
Leszámitoló és pénzváltó	545.—
Magyar bank	664.—
Közúti vasút	773.25
Városi villamos	411.50
Salgótarjáni kőszén	800.—
Rimamurányi	786.50

A szerkesztésért felelős:

D. VUCSKICS GYULA.

Facimbalom

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabokból áll és a mellékelt verőkkel (egy mint a cimbalom) lesz játszva.

Ára verőkkel, tokkal és mesés ajándékkal csak 6 korona **Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”** országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházaiban **Budapest, József-körut 15.**

Fényképes árjegyzék ingyen. — ÖVÁS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

A szép haj

nagy dísz és ékesség. A gondozatlan haj visszataszítóan hat, miért is ajánlatos, hogy már a legkorábbi ifjúkorban kezdjék meg a haj rendszeres tisztítását és gondozását

fekete fej jegyű sampunnal,

a mely a fejbőr és haj minden kiválasztását eltávolítja s a haját a legkésőbb óráig korrig dusan és fényesen megőrzi. A ritkás haját is tömörnek, dusan mutatja.

● Az a siker, a melyet a mindenütt ismert és kedvelt **Ibolya-sampun** a **fekete fejjel** napról-napra terjed, abból is megállapítható, hogy egész sor kétes értékű utáztatot hoztak forgalomba, s mi miatt vásárlásnál különös gondossággal kell figyelni a mellékelt védőjegyre. **Ibolya-sampun** a **fekete fejjel** enyhe, teljesen ártalmatlan készítmény, míg a vizsgálatok szerint az utáztatok gyakran ártalmas anyagokat tartalmaznak és így a haj racionális gondozása helyett kihullását idézik elő.

Sampun a fekete fejjel **eredeti csomagocskákban 30 fillérről** kapható minden gyógyszer-tárban, drogeriában, illatszer- és szappanüzletben és fodrászoknál is. A hol nincs meg az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a **főraktárhoz:**

Faiszl Ferenc, Budapest, VI., Mozsár-utca 12.

a honnan közölni fogják a legközelebbi aláíró címét vagy 240 kor. előzetes beutalás ellenében bérmentesen küldenek 3 csomagocskát. Utávitellel való küldésnél 85 fillérel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

Az üzlethelyiség nov. 1-ére kiadó.

Küzdjünk a drágaság ellen!

Vásároljunk a Teszler-féle posztó-kereskedésben, mert ott egy teljes öltönynek való valódi angol kelmét kapunk már 20 koronától kezdve. Ugyanott egy teljes finom hozzávaló 7 korona. Egyszer-smind gondoskodva van jó szabórol, melynek munkadíja öltönyönként 26 korona, tehát egy komplett öltöny kerül 53 koronába, amely a szabó üzletekben 100, legjobb esetben 90 koronáért kapható. Kérem a nagyrebecsült vevőközönséget, hogy ezen óriási megtakarítást ne mulassza el, ameddig a készlet tart.

Tisztelettel

Schmarcz Kálmán és Teszler Simon.

A berendezés eladó.

Asszonyok

lapkihordásra azonnal felvételnek a „Tiszántul“ kiadóhivatalában. Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Telefon 10-87.

Telefon 10-87.

A LEGMODERNEBB BÚTOROKAT
készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s
Szacs vay-u. 70. sz.
Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap hívásra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Beüzeltett alaptőke: 1,000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°/₁₀₀-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik minden-nemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapirokra, termé-nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-sít házakra és földbirtokokra

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egy-szer felhuzandó és 1 napban egyszer felhu-zandó toronyóráit „szegecs“ és „szabad-lengésű“ járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. Saját ház.

PÜSPÖK-FÜRDŐ.

Állandóan tiszta vizű uszoda.
Elsőrendű magyar konyha, valódi hegyi borok. Naponta frissen csapolt elsőrendű kőbányai „Polgári sör“. A ven-dégeket Dankó Kálmán szegedi zenekara szórakoztatja.
Mérsékelt áru kényelmes szo-
bák. Minél számosabb látogatást kér:

DANCS ISTVÁN

b é r l ő .

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy

autogén hegesztésre

berendezkedtem. Elvállalok **öntött vas, kovacsolt vas, réz és mindenemű tötrészek forrasztását.**

Készítek malomberendezést, henger rovátkolást, vizitartányokat, itató vajúkat, javítok feszmérőket (manometer), kölcsön adok körszivattyút jutányos napidij mellett. Szives pártfogást kér:

Tisztelettel

Schopper György veje

Rohoska Pál,

gípjavitó műhelye,

Nagyvárad, Sáncz-utcza, 22 sz.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvasárlási, eladási és erdő becslési irodája

RAKÓCZI-UT 10. SZÁM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

Francia tűzhelyek!

egyedüli gyártója:

Vajnovszky József

épület- és mülakatos mester

Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt

Telefon 11-37.

Telefon 11-37.

Meg van!!

az asszonyok öröme!

Nem kell többé mérgeledni, csekély tüzelővel gyorsan lehet sütni és főzni, **régi tűzhelyeket (sparhelt) át lehet olcsó pénzért alakítani.** Háztulajdonosok, mérnök és építész uraknak **árgedmény.**

Továbbá minden néven nevezendő lakatos munkák jutányos árban.

Meghívás esetén házhoz jövök.

Vidéki levelekre válaszolok.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Osillátorok.

írlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2. legrőttel minden nagyságban.

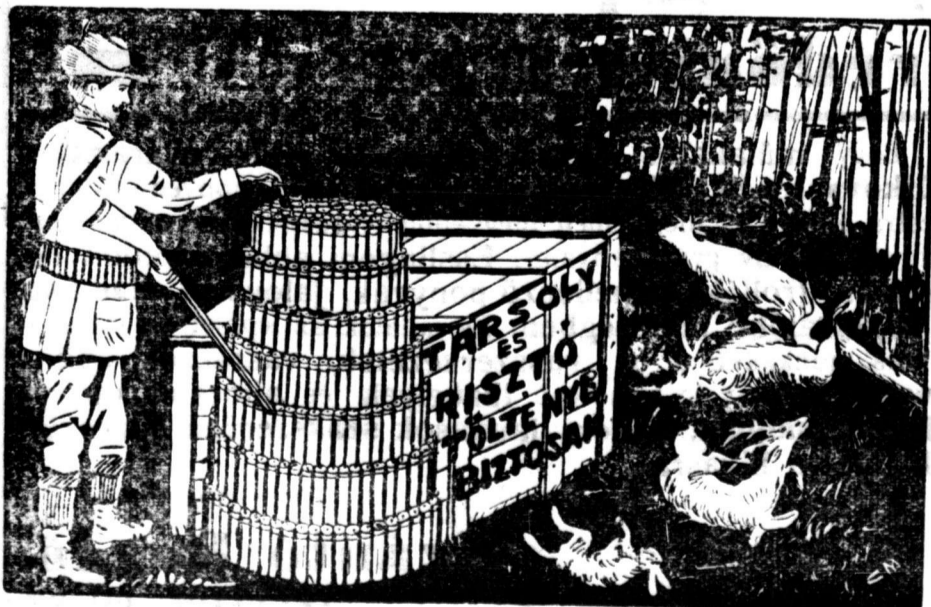
Főszerező telefonja 55. sz.

Használt, de teljesen jókarban levő

22 darab ökörszekér

egyenként is eladó.

Felvilágosítást nyújt a «Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság» **Nagypiac-tér, Andrányl ház.**

M. kir. lőpor-áruda

Vadászfegyverek

Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Telefon 390.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.

Mokos Sándor.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küld

Özv. Schmidt Gyuláné

könyvtérszétét a régi Apolló épületből

Rákóci-ut 16. sz.

alá helyezte át, amire felhívjuk a n. é. közönség becses figyelmét. Tankönyvek bekötése, olcsón s gyorsan készíttetnek el. Becses pártfogást kér

Özv. Schmidt Gyuláné

VAVEK FERENC

üzletvezető.

Autó (automobil) tulajdonosok szíves figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész. Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari ragymentes clostetteket vízöblítéssel. Angol-closett berendezést, víztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblítéssel. Mindennemű épület- és díszbádogos munkát. Villanyerő gépekkel berendezve.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Vasszerkezeti gyár.

ABLAK-REDÖNYÖKET
NAGYVÁRADON KIZÁRÓLAG
SZÁNTÓ-DEZSŐ
KÉSZÍT-MŰLAKATOS TELEP.

Lakatos műhely.

SZÁNTÓ DEZSŐ első nagyváradai redőnygyára.

Értesilem a t. közönséget, hogy műlakatos ipartelepemet és redőnygyáramat a Szent János-utcáról, **Rulikovszky-ut 30. szám alá** (bejárat a honvéd laktanya mellett) egy direktre ezen célra épített és méreteiben még eddig városunkban nem létező gyárhelyiségembe helyeztem át. Redőny gyártmányaim: Esslingeni ablak faredőnyök, gördülő acél bolti redőnyök, (rollók) napellenző ponyvák, Jalousiák, damaszt és vászon redőnyök a legkiválóbb minőségben. Felvállalok az épület és műlakatosság keretébe tartozó összes munkákat, u. m.: vasszerkezetek, vasrácsok, épület vasalások, biztonsági vasajtók, kiváló minőségű tűzhelyek és ajtócsukókat stb. Szállítások vidékre a leggyorsabban. Redőny javítások szakszerűen eszközöltetnek. Javítási munkák telefon hívásra.

Tisztelettel

Szántó Dezső.

TELEFON: 491 SZ.

TELEFON: 491 SZ.